

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 27 0 P 044211 23 Gž

Tuzla, 22.04.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u drugostepenom vijeću sastavljenom od sudija Vahide Halilović kao predsjednika vijeća, Asje Razić i Ivane Mott Bašić kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca D.D. FORTUNA u stečaju Gračanica, zastupanog po punomoćniku Amiru Omerčehajiću, advokatu iz Zajedničke advokatske kancelarije „Amir Omerčehajić & Mirko Lekić“ iz Tuzle, protiv tužene A.N. iz G., ul. ..., zastupane po punomoćniku Sejadu Mujačić, advokatu iz Gračanice, radi naknade štete v.s. 108.170,00 KM, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Gračanici broj: 27 0 P 044211 20 P od 20.10.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.04.2024. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba se uvažava i prvostepena presuda preinačava, te se tužena obavezuje da tužiocu na ime naknade materijalne štete, prouzrokovane krivičnim djelom, isplati iznos od 108.170,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 25.06.2018. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, kao i da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.388,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, dok se sa viškom zahtjeva za naknadu troškova postupka, preko dosuđenog do potraživanog iznosa, tužilac odbija.

Obavezuje se tužena da tužiocu na ime troškova žalbenog postupka naknadi iznos od 2.039,62 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Stavom I izreke prvostepene presude odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da tužena tužiocu na ime naknade materijalne štete, prouzrokovane krivičnim djelom, isplati iznos od 108.170,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 25.06.2018. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate.

Stavom II izreke prvostepene presude obavezan je tužilac da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.496,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude, dok je tuženu sa viškom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa odbio kao neosnovan.

Protiv navedene presude žali se tužilac zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, pa iz razloga iznesenih u žalbi predlaže da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sud una ponovno suđenje, ili da se preinači i tužbeni zahtjev tužioca usvoji, a tužena obaveže da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka po opredijeljenom zahtjevu, kao i da mu naknadi troškove na ime sastava žalbe u iznosu od 1.281,00 KM, uvećanom na ime 17% PDV, te na ime sudske takse na žalbu, po odluci suda.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Ispitujući prvostepenu presudu sukladno članu 221. Zakona o parničnom postupku (skraćeno : ZPP) ovaj sud je našao da je žalba tužioca osnovana iz sljedećih razloga :

Prema podacima spisa tužilac je u ovoj pravnoj stvari postavljenim tužbenim zahtjevom tražio da mu tužena na ime naknade materijalne štete, prouzrokovane krivičnim djelom, isplati iznos od 108.170,00 KM, zasnivajući taj zahtjev na činjeničnim navodima da je za nastanak te štete tužena oglašena krivom pravosnažnom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 017499 18 K od 08.03.2018. godine, donesenom na osnovu Sporazume o priznanju krivnje, a u kom krivičnom postupku je nalazom vještaka ekonomsko - finansijske struke utvrđena i visina te potraživane štete, te je ista i sadržana u činjeničnim opisima krivičnog djela za koje je tužena oglašena krivom.

Iz navedene krivične presude slijedi da je tom presudom A.N., kao uposlenica preduzeća „Fortuna“ d.d. Gračanica, oglašena krivom za krivično djelo oranizovani kriminal iz člana 342. stav 2. KZ-a FBiH u vezi sa produženim krivičnim djelom Krivotvorenje službene isprave iz člana 389. stav 1. i 2. KZ-a FBiH (tačka 7 i 8 optužnice) i Pranje novca iz člana 272. stav 4. u vezi sa stavom 1. i 2. KZ-a FBiH (tačka 10 optužnice), a koja krivična djela su, prema svom činjeničnom opisu, pobliže navedena na strani 12., 13., 14. i 15. ove krivične presude, i iz kojih slijedi da su se ticala gotovine koja je u vremenskom periodu od 24.06.2010. godine do 25.12.2015. godine podizana sa računa „Fortuna“ d.d. Gračanica kod „Ziraat Bank BH“ na osnovu čekova koje je izdavao i potpisivao S.P., a koji novac su podizali kod banke A.N., R.D., L.Z., iako su bili svjesni da S.P. pomažu u neovlaštenom preuzimanju sredstava, a što su htjeli,

- da u tom pogledu, a vezano za otkup junećeg mesa za kuhinju, A.N. i L.Z. iznos od gotovine 55.170,00 KM, a R.D. ukupno iznos od 53.000,00 KM, nisu položili na blagajnu Fortune, nego su navedene iznose predali S.P. po njegovom nalogu na koji način je S.P. sebi pribavio protivpravnu imovinsku korist u ukupnom iznos od 108.170,00 KM, a pravnom licu Fortuna je pričinjena materijalna šteta u istom iznosu, dok je A.N. kao zaposlenik pravnog lica „Fortuna“ d.d. Gračanica na radnom mjestu glavni knjigovođa – kontista IV grupe složenosti poslova po osnovu ugovora o radu od od 02.11.2001. godine, te na radnom mjestu Glavni finansijski knjigovođa – kontista i blagajnik IV grupe složenosti poslova po ugovoru od radu od 01.08.2013. godine, a od 07.06.2016.godine na osnovu ugovora o radu na radnom mjestu Glavni finansijski knjigovođa, kontista i blagajnik, postupajući protivno odredbama člana 22. 6/B-2 i 6/B-6 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova “Fortuna” d.d. Gračanica, u kojem je u opisu poslova između ostalog navedeno da odgovara za tačno i ažurno vođenje knjigovodstva, za dosljednu primjenu propisa i opštih akata iz oblasti knjigovodstva, kao i za novčana sredstva blagajne, kao i odredaba Pravilnika o blagajničkom poslovanju, u vremenskom periodu od 24.06.2010. do 25.12.2015 godine, na temelju opisanih čekova koje je izdavao i potpisivao S.P., iako je bila svjesna da u službene isprave unosi neistinite podatke, a što je i htjela, u poslovne isprave - blagajničke naloge „Naplatite“ i blagajničke izvještaje „Fortune“, unosila neistinite podatke o ulazu 108.170,00 KM gotovine u blagajnu navedenog preduzeća unesenih navodno od strane iste te R.D. i L.Z., iako je bila svjesna da navedeni iznos gotovine nije unesen u blagajnu, dakle kao odgovorna osoba u Federaciji u poslovnu ispravu unijela neistinite podatke (dio činjeničnog opisa krivičnog djela po tačkom 7. na strani 12 i 13 krivične presude),

- da je u vremenskom periodu od 06.07.2011.godine do 30.07.2016. godine, nakon što je Z.I. kao zaposlenik pravnog lica „Fortuna“ d.d. Gračanica (Fortuna), na radnom mjestu magacionera u restoranu „Fortune“, koji je bio zadužen za nabavku namirnica za potrebe kuhinje „Fortune“, u poslovne isprave – primke i otkupne blokove, koji se odnose na otkup junećeg mesa za kuhinju pravnog lica „Fortuna“ d.d. Gračanica, znajući da otkup junećeg mesa nije izvršen, unosi neistinite podatke o otkupu junećeg mesa u ukupnoj vrijednosti od oko 140.707,00 KM, od čega na ime poljoprivrednog proizvođača Dž.Ž. u ukupnoj vrijednosti od oko 108.170,00 KM, a na ime I.M. u ukupnoj vrijednosti od oko 32.537,00 KM, te iste poslovne isprave predavao materijalno odgovornim licima blagajne “Fortune”, te da je A.N., kao zaposlenik “Fortune” na radnom mjestu Glavni knjigovođa kontista i kao odgovorno lice za primjenu materijalno finansijskih propisa, s ciljem da se

prikazivanjem fiktivnog prometa kroz blagajnu u iznosu od 108.170,00 KM prikrije činjenica da lica koja su podizala navedeni iznos gotovine sa računa, isti iznos gotovine nisu položili na blagajnu „Fortuna“ d.d., nego su ga predali S.P. po njegovom nalogu, tako dostavljene poslovne isprave i upotrijebila kao da su istiniti, na način da je u poslovne isprave - blagajničke naloge „Isplatite“ i u blagajničke dnevnik „Fortune“, unosila neistinite podatke o gotovinskim isplata iz blagajne za otkupljeno juneće meso po krivotvorenim primkama i otkupnim blokovima u ukupnom iznosu od oko 108.170,00 KM, znajući da navedeni iznos gotovine nije isplaćen iz blagajne jer prethodno nije niti bio ni unesen u blagajnu, dakle kao odgovorna osoba u Federaciji upotrijebila neistinitu poslovnu ispravu pri poslovanju kao da je istinita (dio činjeničnog opisa krivičnog djela pod tačkom 11. na strani 13 i 14 krivične presude).

Dakle, iz navedenih činjeničnih opisa krivičnih djela, slijedi da su se ista ticala radnji više lica, među kojima i A.N., kao i da je tim krivičnim djelima privrednom društvu „Fortuna“ d.d. Gračanica pričinjena materijalna šteta u iznosu od 108.170,00 KM.

Stoga, kako je odredbom člana 12. stav 3. ZPP propisano da je u parničnom postupku sud u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinitelja vezan za pravomoćnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim, te kako je tužena pravomoćnom krivičnom presudom oglašena krivom za krivična djela kojima je „Fortuni“ d.d. Gračanica pričinjena materijalna šteta u iznosu od 108.170,00 KM, to se i odgovornost tužene da tužitelju na ime štete naknadi taj potraživani iznos od 108.170,00 KM zasniva na odredbi člana 154. stav 1. i člana 158. Zakona o obligacionim odnosima.

Zato stoji žalbeno ukazivanje tužioca da se odluka prvostepenog suda o odbijanju tužbenog zahtjeva tužitelja nije mogla opravdati razlozima prema kojima prvostepeni sud, nakon iznesene sadržine iskaza svjedoka F.D., M.K. i A.T., a koji iskazi su dati na zapisnicima o saslušanju svjedoka sačinjenim od strane MUP TK, Odjeljenja za borbu protiv privrednog kriminaliteta i korupcije Tuzla, te iznesene sadržine nalaza vještaka finansijske struke N.H., kao i poziva na nalaz vještaka za finansijsku oblast B.D., a koji nalaz je sačinjen po naredbi Kantonalnog tužilaštva Tuzla, iznosi zaključak da iz provedenih dokaza nije mogao na jasan i određen način utvrditi da je tužena A.N. svojim radnjama, za koje je i krivično odgovarala, prouzrokovala štetu tužiocu u iznosu od 108.170,00 KM, s obzirom da i iz iskaza svjedoka F.D. – šefa računovodstva tužioca nesporno proizilazi da je ista u većem broju slučajeva sačinjavala blagajničke naloge o isplati gotovinskog novca uglavnom Dž.Ž. za otkup junećeg mesa za koju je znala da je krivotvorena, da po tim nalogima nikada novac nije isplaćen Dž.Ž., da koliko se može sjetiti ukupan iznos na koje glase blagajnički nalozi je oko 100.00,00 KM, te da je krivičnom presudom nesporno utvrđeno da je tužena svojim radnjama, a po naredbi odgovorne osobe u Fortuni, omogućila odgovornoj osobi sticanje protivpravne imovinske koristi u iznosu od 108.170,00 KM, iako je ovo utvrđenje u suprotnosti sa iskazom svjedoka – sefa računovodstva F.D., pa s tim u vezi ni pozivom na pravilo o teretu dokazivanja iz člana 126. ZPP.

Ovo iz razloga što upravo kod utvrđene krivične odgovornosti tužene za štetu koja je nanesena tužiocu u iznosu od 108.170,00 KM, ni postojanje obaveze tužene da tužiocu naknadi taj iznos na ime štete nije moglo dovesti u pitanje iskazom F.D., a na koji se poziva prvostepeni sud, niti ostalim izvedenim dokazima, pa time ni nalazom vještaka N.H., jer je pravosnažna krivična presuda vezivala parnični sud u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti tužene, pa time postojanja pričinjene štete tužitelju u iznosu od 108.170,00 KM.

Sem toga, ovaj sud nalazi za potrebnim da ukaže da tužena u ovoj parnici osporavanje tužbenog zahtjeva tužitelja nije mogla s uspjehom ni zasnivati na iznesenim navodima u datom odgovoru na tužbu i na pripremnom ročištu, jer to što su prema činjeničnim opisima krivičnih djela, a za koja je tužena pravosnažnom krivičnom presudom oglašena krivim, obuhvaćena i druga lica (S.P., H.N. i

R.D.), ne može činiti osnovanim rezonovanje tužene da se u ovom postupku relevantan značaj imao dati stepenu krivice, pa s tim u vezi ni nastojanje tužene da to osporavanje opravda iznesenom tvrdnjom da je u lancu odgovornosti tužena najmanje odgovorna za štetu, kao i pozivanjem tužene na posebnu parnicu za naknadu štete koja se vodi protiv tih drugih lica po tužbi tužioca, jer se ove okolnosti prevashodno tiču međusobnog odnosa tužena i tih drugih lica, dok u odnosu na tužioca može postojati samo njihova solidarna odgovornost za naknadu predmetne štete, a koja sukladno odredbi člana 414. Zakona o obligacionim odnosima i daje pravo tužiocu da tu štetu u cijelosti potražuje od koga hoće sve dok ona ne bude potpuno naknađena.

Iz naprijed navedenih razloga valjalo je žalbu tužioca uvažiti i primjenom odredbe člana 229. tačka 2. i 4. ZPP prvostepenu presudu preinačiti u odbijajućem dijelu sadržanom u stavu I izreke, te tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti usvojiti.

Slijedom toga valjalo je primjenom odredbe 235. tačka 3. ZPP u vezi članom 397. stav 2. i članom 386. stav 1. istog zakona preinačiti i odluku o troškovima postupka, sadržanu u stavu II izreke, te tuženu obavezati da tužiocu na ime troškova postupka isplati iznos od 7.388,00 KM, dok je sa viškom zahtjeva za troškove postupka tužioca valjalo odbiti.

Naime, iz zapisnika sa zadnje glavne rasprave slijedi da je punomoćnik tužioca postavljenim zahtjevom tražio troškove postupka koji se odnose na sastav tužbe, zastupanje na pripremnom ročištu od 16.07.2020. godine i na glavnoj raspravi od 03.10.2022. godine u iznosima od po 1.257,00 KM, zatim na zastupanje na nastavcima pripremnog ročišta od 26.08.2020. godine i od 28.12.2022. godine, kao i na nastavcima glavne rasprave od 05.04.2023. godine 05.06.2023. godine i 18.09.2023. godine u iznosima od po 628,50, sve uvećano za 17% PDV-a, zatim na troškove prevoza - uporebe vlastitog vozila na relaciji Tuzla – Gračanica – Tuzla za sedam ročišta u iznosu od 319,72 KM, na sudske takse na tužbu i presudu po odluci suda, kao i na uplaćenu naknadu za vještačenje po vještaku ekonomske struke u iznosu od 500,00 KM.

Iz ovako postavljenog zahtjeva slijedi da su potraživani iznosi za sastav tužbe i za zastupanje od po 1.257,00 KM predstavljali u naravi iznos prosječne neto plaće u julu mjesecu 2023. godine, dok su potraživani iznosi za zastupanje od po 628,50 KM predstavljali ½ od navedenog iznosa prosječne neto plaće od 1.257,00 KM. Međutim, kako se prema odredbi člana 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o advokaturi FBiH visina naknade za zastupanje imala odrediti u iznosima prosječne mjesečne neto plaće u FBiH u vrijeme preduzimanja radnji tokom postupka, to se i tužiocu, a obzirom na njegov opredijeljeni zahtjev, imalo priznati pravo na naknadu sledećih iznosa: za sastav tužbe iznosa od 932,00 KM (prosječna neto plaća u januaru 2020. godine), za zastupanje na pripremnom ročištu 16.07.2020. godine u iznosu od 971,00 KM (prosječna neto plaća u julu 2020. godine), za zastupanje na nastavku pripremnog ročišta 26.08.2020. godine u iznosu od 474,50 KM (1/2 od iznosa 949,00 KM kao prosječne neto plaće u avgustu 2020. godine), za zastupanje na glavnoj raspravi 03.10.2022. godine u iznosu od 1.139,00 KM (prosječna neto plaća u oktobru 2022. godine), za zastupanje na nastavku glavne rasprave 05.04.2023. u iznosu od 616,50 KM (1/2 od iznosa 1.233,00 KM kao prosječne neto plaće u aprilu 2023. godine), za zastupanje na nastavku glavne rasprave 05.06.2023. godine u potraživanom iznosu od 628,50 KM (1/2 od iznosa 1.257,00 KM kao prosječne neto plaće u julu 2023. godine, a koja je bila manja od prosječne neto plaće u junu 2023. godine od 1.262,00 KM) i za zastupanje na nastavku glavne rasprave 18.09.2023. u potraživanom iznosu od 628,50 KM (1/2 od iznosa 1.257,00 KM kao prosječne neto plaće u julu 2023. godine), a koji iznosi po zbiru daju iznos 5.390,00 KM, što uvećano za 17 % na ime PDV tj. za iznos od 916,30 KM, te za utvrđene takse na tužbu i presudu u iznosima od po 540,85 KM, čini ukupni iznos pripadajućih troškova postupka tužiocu od 7.388,00 KM.

Nasuprot tome tužiocu se nije mogla priznati potraživana naknada na ime zastupanja na nastavku pripremnog ročišta 28.12.202. godine, jer iz podataka spisa slijedi da na to ročište

punomoćnik tužioca nije pristupio, niti je isto održano, zatim potraživana naknada na ime prevoza u iznosu od 319,72 KM jer zahtjev tužioca za tu naknadu nije sadržavao podatke o kilometraži i cjeni goriva u vrijeme održavanja ročišta, zbog čega se i nije mogao kvalifikovati opredijeljenim zahtjevom, te potraživani troškovi na ime vještačenja u iznosu od 500,00 KM, a niti rješenjem suda određeni troškovi vještačenja u iznosu od 200,00 KM, jer je izvođenje tog dokaza bilo suvišno, pa se stoga ovi troškovi i nisu mogli smatrati potrebnim troškovima u smislu odredbe člana 387. ZPP.

Ujedno, zbog uspjeha tužioca sa podnesenom žalbom valjalo je primjenom odredbe člana 397. stav 2. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP, obavezati tuženu da tužiocu naknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 2.039,62 KM, a koji se sastoje od troškova na ime sastava žalbe u iznosu od 1.281,00 KM (prosječna mjesečna plaća za avgust 2023. godine), što uvećano za 17% na ime PDV, tj. za iznos od 217,77 KM, čini ukupan iznos od 1,498,77 KM, te na ime sudske takse na žalbu u iznosu od 540,85 KM, odmjerene sukladno tarifnom broju 1. stav 1. tačka g) i stav 10 Tarife sudskih taksi, kao sastavnom dijelu Zakona o sudskim taksama TK.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Vahida Halilović,s.r.